

Täysistunto

Torstai 19.10.2023 klo 15.59—20.00

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta Hallituksen esitys HE 24/2023 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Tässä jälleen tuttuun tapaan keskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei päästä läpi tässä ajassa, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Ranne, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.53 Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys, jossa esitetään muutoksia liikenteen palveluista annettuun lakiin. Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa Liikenne- ja viestintäviraston vastuulle annettava rautatieasemien esteettömyystiedon kerääminen ja siihen liittyvän tietopalvelun hankkiminen liikenteenohjaus Fintraffic Oy:ltä ja siten edistää kestävien ja oikeudenmukaisten liikenteen tietopalveluiden kehittämistä. Lisäksi tehtäisiin rautateiden ja maanteiden julkisia henkilöliikennepalveluja koskevassa Euroopan unionin asetuksessa tarkoitettuja tieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia koskevia muutoksia.

Euroopan unionin rautatievirasto on rakentamassa Euroopan rautatieasemien uutta esteettömyystietokantaa, johon kerätään kaikkien Eta-alueen rautatieasemien esteettömyystiedot. Tästä tietokannasta säädetään EU:n komission asetuksessa, joka koskee vammaisten ja liikuntaesteisten henkilöiden esteetöntä pääsyä rautatiejärjestelmään. Tietokantaan kerättävät tiedot koskevat esimerkiksi laiturialueiden, aseman palveluiden, wc-tilojen ja pysäköintialueiden fyysistä esteettömyyttä, mutta myös palveluiden saavutettavuutta. Asetuksessa veloitetaan suorittamaan kertaluontoinen esteettömyysinventaari tietokannan lähtötietojen kokoamiseksi.

Lisäksi Suomen tulee päättää komissiolle ilmoitettavasta kansallisesta yhteyspisteestä, joka on vastuussa tiedonvaihdosta ja tarvittavien tietojen keräämisestä. Liikenne- ja viestintävirasto olisi komissiolle ilmoitettava taho, joka on vastuussa tiedonvaihdosta. Tiedonkeruu sekä tietokannan perustaminen ja sen ylläpito olisi tarkoituksenmukaisinta järjestää liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n toimesta. Fintraffic huolehtisi myös esteettömyysinventaarin toteuttamisesta.

Esitetyt lakimuutokset mahdollistavat, että Liikenne- ja viestintävirasto voi hankkia asetuksen velvoitteiden täyttymistä varten tarvittavan tietopalvelun ja tiedonkeruun Fintraffic Oy:ltä. Fintraffic veisi esteettömyystiedot Euroopan rautatieviraston hallinnoimaan tieto-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2023 vp

kantaan ja toisi tiedot edelleen rajapintojen kautta saataville niin, että ne voidaan viedä reittioppaisiin ja suoraan käyttäjille. Tämä lisäisi monille matkustajille olennaisesti tärkeän, saatavilla olevan matkatiedon määrää.

Vaikka esteettömyystieto on vain pieni osa esteettömyyden kokonaisuutta, saatavilla oleva tieto palveluiden esteettömyydestä voi vaikuttaa suoraan päätökseen siitä, tehdäänkö tietty matka. Lisäämällä tietoa voidaan parantaa kaikkien käyttäjien mahdollisuuksia käyttää liikennejärjestelmää ja joukkoliikennepalveluita ja siten edistää yhdenvertaisuutta.

Samassa esityksessä ehdotetaan myös palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja tieliikenteen viranomaisia koskevia muutoksia. Ehdotetut muutokset perustuvat alueiden, kuntien keväällä 2023 liikenne- ja viestintäministeriölle toimittamiin ehdotuksiin.

Muutosten myötä Paimio lisättäisiin Turun kaupungin toimivalta-alueeseen ja Hanka-salmen, Petäjäveden, Toivakan sekä Äänekosken kunnat liitettäisiin Jyväskylän kaupungin toimivalta-alueeseen. Lisäksi ehdotetaan muutoksia, joiden myötä Lappeenrannan kaupunki voisi jatkossa toimia joukkoliikenteessä toimivaltaisena viranomaisena Imatran ja Lappeenrannan kaupunkien alueella. Lisäksi tehdään teknisiä muutoksia kuntaliitosten johdosta. Muutokset tukisivat joukkoliikenteen seudullista kehittymistä ja loisivat edellytyksiä henkilökuljetusten tehokkaammalle järjestämiselle.

Tämä esitys on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä, ja valmistelun aikana on pyydetty näkemyksiä Liikenne- ja viestintävirastosta, Väylävirastosta sekä liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:stä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia ministerille esittelystä. — Ja sitten edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

18.57 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Vaikka saattavat tuntua hieman teknisiltä kysymyksiltä nämä, mitkä liittyvät juuri tähän esteettömyystiedon kasaamiseen ja parempaan hyödyntämiseen, niin ajattelin kuitenkin, että on paikallaan sanoa, että nämähän ovat hyvin merkityksellisiä henkilöille, joiden vaikkapa oma liikkuminen on kiinni siitä, että tiedetään, millä tavalla esteettömyys toteutuu esimerkiksi rautatieasemilla ja niiden välittömässä läheisyydessä. Ja senpä takia on tärkeätä, että tätä tietoa myös kerätään ja sitä myös vaihdetaan.

Jos tätä alkaa vähän konkretisoimaan, niin yleensäähän on juuri niin, että eri taho luultavasti omistaa ja operoi siellä raiteilla, eri taho jopa saattaa vastata laitureista, sitten vastavasti kiinteistöt, niin sanotusti asemat, ovat vielä jonkun toisen tahon omistuksessa, ja niin edelleen, ja sitten vielä taho, joka vastaa esim. tiedonkeruusta, on kuitenkin vielä eri taho.

Sen takia tässä hyvin konkretisoituu se asia, johon ministerikin tuossa omassa esittelypuheenvuorossaan puuttui, eli tämä tiedon vaihtamisen merkitys kasvaa aivan valtavasti. Tällä ehkä hieman teknisellä asialla kuitenkin pystytään sitten takaamaan se, että vammaisten henkilöidenkin omatoiminen matkustaminen tältä osin ainakin hieman helpottuu, että ne tiedot ovat saatavissa ja voidaan varmistua siitä, että kokonaisuudessa esimerkiksi näitä asemaseutuja kehitetään esteettömyysperiaatteen mukaisesti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa. — Anteeksi, edustaja Malm oli välissä. — Anteeksi, edustaja Malm oli juuri ehtinyt pyytää puheenvuoron. [Ritva Elomaa: Okei! — Naurua] — Edustaja Malm ensin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2023 vp

18.59 **Niina Malm sd:** Kiitos puheenjohtaja! Kiitos ministerille esittelystä. Tätä Imatran ja Lappeenrannan välistä myönnytyistä tervehdimme ilolla, koska meillä on ollut valtava ongelma siinä, että saadaan bussit kulkemaan niin, että meidän opiskelijat pystyvät Imatralta Lappeenrantaan, Lappeenrannasta Imatralle liikkumaan opiskelujen osalta vaivattomasti. Ja joskus ne ovat niinkin pitkissä puissa, että asioita täytyy myös eduskunnassa käsitellä. Tältä osin olemme tyytyväisiä, että asia etenee ja myös meidän opiskelijoilla on sama matka molempiin suuntiin, Imatralta Lappeenrantaan ja Lappeenrannasta Imatralle, tulevaisuudessa käydä opinahjoa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

19.00 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Kiitos ministeri Ranteelle esityksestä. Esteettömyysasioita on edistettävä rakentamisessa edelleen. Huomaamme varmaan esimerkiksi täällä eduskunnassa, että kun meille tulee vieraita ja joku tulee pyörätuolilla tai hänellä on vaikeuksia liikkumisessa, niin täällä Eduskuntatalossa vieraat saavat jo paremmin tämän tilanteen edistymisen kokea, kun pystyvät liikkumaan täällä. Remontissa tehtiin asioita, että ihmiset pääsevät paremmin liikkumaan, ja se on hyvin tärkeää — olemmehan Eduskuntatalossa, minkä pitäisi olla tämmöinen johtava rakennus. Tämä esteettömyysongelma on kuitenkin aika monessa virastossa ja rakennuksessa edelleenkin.

Yhdenvertaisuutta edistetään nyt tällä hallituksen esityksellä, ja siitä pitää kyllä antaa hallitukselle ja ministereille kiitosta. Meidän, jotka nyt ainakin toistaiseksi pääsemme kävelemään ja kulkemaan ongelmitta, ei tule mietittyä sitä, että mitä sitten, jos olet pyörätuolissa tai et pystykään kävelemään. Kuinka sinä pääset liikkeelle? Sen takia on hyvä, että nyt ollaan tässä tilanteessa ja tässä ilmapiirissä ja tämä asia on nyt kehittynyt siten, että huomioimme myös vammaisia ja liikuntarajoitteisia entistä enemmän.

Vielä kerran pieni kiitos, ja vähän isompikin, hallitukselle tästä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Haluaako ministeri kommentoida? — Olkaa hyvä.

19.02 **Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia tästä palautteesta. Täytyy kyllä sanoa, että tiedonkulku ja tietoon pohjautuva päätöksenteko, niin kuin tässäkin nyt, on toteutunut todella hyvin. Niin kuin edustaja Elomaakin otti esiin, meidän täytyy joka puolella huomioida ja parantaa sitä sujuvaa liikkumista ja häivyttää liikkumisesteitä kaikessa arjessa, ja tätä tulemme tietenkin jatkamaan tässä eduskunnassa. Tämä yhdistää meitä kaikkia. Minusta on hienoa, että me saadaan täällä kuitenkin käsitellä paljon näitä hallituksen esityksiä, joista on kaikilla yhteinen ymmärrys ja yhteinen tahto. Liikkumisesteiset henkilöt eivät ole pelkästään niin sanotusti ”virallisesti” liikkumisesteisiä, vaan tässä on paljon ikäihmisiä ja tässä on paljon lapsiperheitä. Kyllähän tällaiset muutokset edistävät liikkumista hyvin laajasti Suomessa ja muutenkin. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.